

**Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге
Башкарма комитеты
карары**

**№6968
22.10.2024**

«2025-2027 елларга Яр Чаллы шәһәрендә дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясы, шәһәр Уставының 53 статьясы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәлелеген бәяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрэндәге 5326 номерлы Карары нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. «2025-2027 елларга Яр Чаллы шәһәрендә дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру» муниципаль программасын кушымтада каралганча расларга.

2. Башкарма комитетның финанс идарәсенә «2025-2027 елларга Яр Чаллы шәһәрендә дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру» муниципаль программасын тормышка ашыру чараларын финанслауны шәһәр бюджетында «Яшьләр сәясәте һәм балаларны сәламәтләндерү» 0707, «Мәгариф өлкәсендәге башка мәсьәләләр» 0709, «Мәдәният» 0801 бүлекләре (бүлекчәләре) буенча каралган акчалар хисабына тәмин итәргә: 2025 елда – 2066,8 мең сум, 2026 елда – 2066,8 мең сум, 2027 елда – 2066,8 мең сум.

3. Башкарма комитетның эш кәгазьләрен алып бару идарәсенә әлеге карарны рәсми бастырып чыгаруны һәм аны «Интернет» челтәрендә Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>), Яр Чаллы шәһәренең рәсми сайтында урнаштыруны тәмин итәргә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Житәкчесе урынбасары В.Х. Харисовка, Башкарма комитет Житәкчесе урынбасары, финанс идарәсе башлыгы С.Р. Мулюковага йөкләргә.

Башкарма комитет Житәкчесе
вазыйфаларын башкаручы

И.С. Зуев

Башкарма комитетның
2024 елның 22 октябрэндәге
6968 номерлы карарына
кушымта

«2025-2027 елларга Яр Чаллы шәһәрэндә дәүләт
милли сәясәтен тормышка ашыру»
муниципаль программасы

1 бүлек. «2025-2027 елларга Яр Чаллы шәһәрэндә дәүләт
милли сәясәтен тормышка ашыру»
муниципаль программасының паспорты

Программаның исеме	«2025-2027 елларга Яр Чаллы шәһәрэндә дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру программасы» (алга таба – программа).
Программаны эшләү өчен нигез (хокукый актның исеме, номеры һәм датасы)	<p>Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрэндәге 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясенә дәүләт милли сәясәте стратегиясе.</p> <p>Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2014 елның 15 апрелендәге 317 номерлы карары белән расланган «Мәдәниятне үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы.</p> <p>Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында Дәүләт милли сәясәте концепциясен раслау турында» 2008 елның 3 июлендәге ПУ-312 номерлы Указы.</p> <p>Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 18 декабрэндәге 1006 номерлы карары белән расланган «2014-2025 елларга Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру» дәүләт программасы</p>
Программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе (алга таба – мәдәният идарәсе).
Программаны үтәүчеләр	Мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм жәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе.
Программаның максаты	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру, Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә яшәүче халык вәкилләренә цивилизациялә үсеше, этникара һәм конфессияара татулыкны һәм бердәмлекне саклау, гомумроссия гражданлык тәңгәллеген (Россия милләтенә) ныгыту, мигрантларның

	уңышлы социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе.				
Программаның бурычлары	<p>1. Яр Чаллы шәһәрндә дәүләт милли сәясәте өлкәсендә муниципаль органнарның гражданлык жәмгыяте институтлары белән үзара эшчәнлеген камилләштерү.</p> <p>2. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга, этникара һәм конфессияара татулыкны һәм бердәмлекне саклауга булышлык итү, мигрантларның социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе өчен шартлар тудыру.</p> <p>3. Яр Чаллы шәһәрндә яшәүче халыкларның этномәдәни үсеш өчен шартлар тудыру.</p> <p>4. Яр Чаллы шәһәрндә дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруның фәнни-белем бирү һәм мәгълүмати тәмин ителеше.</p>				
Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2025-2027 еллар				
Еллар буенча бүлеп, программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Финанслау чыганаclarы	Программаны тормышка ашыру еллары			
		2022 ел	2023 ел	2024 ел	Тормышка ашыру чорында барлыгы (мең сум)
	Муниципаль бюджет	2 066,8	2 066,8	2 066,8	6 200,4
	Федераль бюджет	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганаclar	-	-	-	-
	Барлыгы	2 066,8	2 066,8	2 066,8	6 200,4
	Искәrmә: финанслау күләмнәре прогноз характерга ия һәм Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, аларга ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.				
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	<p>Программаны тормышка ашыруның йомгаклау нәтижеләре:</p> <ul style="list-style-type: none"> - интернационализм, бердәмлек, милли һәм дини үзара килешүчәнлек культурасын тарату; - башка этникара һәм конфессияара жәмгыятләрнең вәкилләренә карата толерантлы аң формалаштыру; - яшьләр мохитендә этникара бердәмлек һәм толерантлык атмосферасын ныгыту һәм жәелдерү; 				

	- муниципаль берәмлек территориясендә толерантлык, гражданнар бердәмлеге, башка мәдәниятләргә хөрмәт белән карау идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мөһлүмати киңлек булдыру, шул исәптән массакүләм мөһлүмат чаралары аша.
Программаны тормышка ашыруга контроль оештыру системасы	Программа үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет гамәлгә ашыра.

2 бүлек. Проблеманың эчтәлеге һәм аны программа алымы белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Программа Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында Дәүләт милли сәясәтә концепциясен раслау турында» 2008 елның 3 июлендәге ПУ-312 номерлы Указы нигезендә эшләнә. Әлеге Концепция нигезендә, Татарстан Республикасында яшәүче халыклар вәкилләренә миллиләтара мөнәсәбәтләре һәм этномәдәни үсеш өлкәсә дәүләт милли сәясәтәненә объекты булып тора.

Татарстан Республикасының Дәүләт милли сәясәтә концепциясә принципларына таянып, Программа, миллиләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә дәүләт милли сәясәтәненә тормышка ашыруның, Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче халыклар вәкилләренә этномәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен оптималь шартлар тудыруның максатларын, принципларын, төп юнәлешләрен, бурычларын һәм механизмларын билгәли.

Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә миллиләтара мөнәсәбәтләренә торышы тотрыклылык, үзара татулык һәм төрлә этник төркемнәр һәм конфессияләр вәкилләренә хезмәттәшлеге белән характерлана. Үзара ихтирам һәм ышанычка корылган миллиләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр муниципаль хакимият органнарының ижтимагый этномәдәни берләшмәләр һәм башка гражданлык жәмгыятә институтлары белән үзара эшчәнлегендә аеруча кайгыртучанлык предметы булып тора.

Яр Чаллы шәһәре хәзерге заман Татарстан территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренә тыгыз этномәдәни үзара йогынтысы һәм традицияләренә үзара саклануы белән характерлана торган күпмилләтлә һәм поликонфессиялә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлеге санала. Әлеге процесста традицион рәвештә әйдәп баручы ролен Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче барлык калган халыклар вәкилләренә карата күпчелекнә тәшкит иткән татар һәм рус халыклары вәкилләре уйный.

Төрлә мәдәният һәм дин вәкилләренә Яр Чаллы шәһәрендә күп еллар бергә яшәү дәверендә барлыкка килгән дус-туганлык традицияләре хәзерге вакытта да саклана. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеге формалаштыру, яшь буынны Татарстан Республикасында яшәүче халыклар вәкилләренә мәдәниятенә, теленә, традицияләре һәм горәф-гадәтләренә хөрмәт белән карау рухында тәрбияләү, белем бирү процессында гуманитар юнәлешнә ролен күтәрү буенча максатчан эшләү моңа ярдәм итә.

Милли жәмгыятьләр каршында 11 милли мәдәниятнә сөючеләр клубы эшли, алар: «Хары - Бюльбюль» азербайжан мәдәниятен сөючеләр клубы, «Наири» әрмән мәдәниятен сөючеләр клубы, «Киликиа» әрмән мәдәниятен сөючеләр клубы, «Эрвий» мари мәдәниятен сөючеләр клубы, «Inspiration» яшьләр клубы – немец мәдәниятен сөючеләр клубы, «Лезгияр» лезгин мәдәниятен сөючеләр клубы, «Кизилиос» удмурт мәдәниятен сөючеләр клубы, «Гөрләвек» башкорт мәдәниятен сөючеләр клубы, «Игәнэй» керәшен мәдәниятен сөючеләр клубы, «Путене» чуаш мәдәниятен сөючеләр клубы, тажик мәдәниятен сөючеләр клубы. Аларда талантлы укытучылар – милли жәмгыятьләренә педагогик белемгә ия вәкилләре хезмәт куя. Һәр клубта уртача 15 әр

кеше шөгылләнә, барлыгы төрле яшьтәге 150 кеше зур канәгәтләнү белән милли клубларның дәресләренә йөри.

Идарә системасы, мәгариф, мәдәният, яшьләр сәясәте һәм массакүләм мәгълүмат чаралары кадрларының этномәдәни үсеш, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр, мигрантларны хокукый агарту, аларның жәмгыятьтәге социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе мәсьәләләрендә квалификацияләрен һәм компетентлыгын күтәрү мөһим бурыч булып тора.

Конфессияара татулык һәм бердәмлекне, мигрантларның социомәдәни адаптациясен һәм интеграциясен тәмин итүдә гражданлык жәмгыяте институтлары зур роль уйный. Алар арасында Татарстан халыклары Ассамблеясының Яр Чаллы филиалы, Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты карамагындагы дини һәм ижтимагый оешмалар белән үзара эшчәнлек Советы мөһим урын тотта.

Шәһәрдә 38 дини оешма, шул исәптән 18 – мөселман, 11 – православие, 1 – рус православие иске дин жәмгыяте, 7 – протестант, 1 яһүд оешмасы бар.

Традицион дини агымнар вәкилләре үз хезмәтләрен башкарганда халык арасында дини һәм конфессияара конфликтлар килеп чыгуны булдырмауга юнәлдерелгән агарту эшләре алып баралар.

Дин башлыклары шәһәр һәм район чараларында актив катнашалар, агарту эше белән шөгылләнәләр.

Традицион дини берләшмәләр Башкарма комитет белән даими үзара эшчәнлек алып баралар.

Муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарының милли һәм дини берләшмәләр житәкчеләре белән үзара эшчәнлеге нәтижәсендә 2024 елда Яр Чаллы шәһәре территориясендә милләтара һәм динара конфликтлар булмады.

Милләтара мөнәсәбәтләрне үстерү һәм гармонияле итү проблемасы комплекслы якын килүне, аны максатчан программа алымнары белән хәл итүне сорый. Аларга түбәндәгеләр керә:

- этникара интеграция һәм бердәмлек проблемасының масштаблылыгы һәм күпкырлылыгы;

- милләтара мөнәсәбәтләрне жайга салу процессының күп аспектлылыгы;

- муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче халыклар һәм төрле этник төркемнәр вәкилләре арасында гомумгражданлык бердәмлеген формалаштыру процессының социаль, этник һәм икътисадый аспектларының үзара бәйлелеге;

- дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруда, этноконфликтларны һәм экстремизмны профилактикалауда жирле үзидарә органнарының, милли-мәдәни берләшмәләрнең һәм дини берләшмәләрнең үзара эшчәнлек зарурлыгы.

Программа муниципаль берәмлектә милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең позитив характерын саклауга һәм үзара хөрмәт һәм дус-туганлыкның күп гасырлар буена яшәп килгән традицияләре нигезендә гражданның этномәдәни ихтыяжларын канәгәтләндерүгә булышлык итүгә юнәлдерелгән. Программа этникара мөнәсәбәтләр өлкәсендәге проблемаларны булдырмау һәм Яр Чаллы шәһәре күпмилләтле халкының этномәдәни үсешен яхшырту мөмкинлеге бирәчәк.

3 бүлек. Программаның тормышка ашыру сроклары һәм этаплары күрсәтелгән төп максатлары, бурычлары

Программаның максаты – Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру, Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренең цивилизацияле үсеше, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны саклау, гомумроссия гражданлык

тәңгәллеген (Россия милләтенен) ныгыту, мигрантларның социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе.

Программаның бурычлары:

1) Яр Чаллы шәһәрндә дәүләт милли сәясәте өлкәсендә муниципаль органнарның гражданлык жәмгыяте институтлары белән үзара эшчәнлеген камилләштерү;

2) Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга, этникара һәм конфессияара татулыкны һәм бердәмлекне саклауга булышлык итү, мигрантларның социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе өчен шартлар тудыру;

3) Яр Чаллы шәһәрндә яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру;

4) Яр Чаллы шәһәрндә дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруның фәнни-белем бирү һәм мәгълүмати тәмин ителеше.

Күрсәтелгән максатлар һәм бурычларны үтәүгә ирешү программага кергән чаралар кысаларында гамәлгә ашырылачак.

№ т/б	Этапның исеме	Тормышка ашыру чоры
1	Программаны тормышка ашыру	2025-2027 еллар
2	Йомгаклау	2027 елның 4 кварталы

4 бүлек. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Чыгымнарның чыганаclarы һәм юнәлешләре	Финанслауның күләме (мең сум)			
	Барлығы	Шул исәптән еллар буенча		
		2025 ел	2026 ел	2027 ел
Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	6 200,4	2 066,8	2 066,8	2 066,8
Барлығы	6 200,4	2 066,8	2 066,8	2 066,8

5 бүлек. Нәтижелекне бәяләү һәм көтелгән нәтижеләр

Программаны тормышка ашыруның нәтижелелеге төрле халыклар вәкилләренен толерантлыгы һәм мәдәнияткә, телгә һәм традицияләргә ихтирамы үсү нигезендә бәяләнә. Социаль тотрыклылыкны, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм этномәдәни үзенчәлекне саклау һәм Яр Чаллы шәһәрндә яшәүче халыклар вәкилләренен социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү.

Программаны тормышка ашыру түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирерәк:

- Яр Чаллы шәһәрндә яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартларны яхшырту;

- мигрантларның социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе дәрәжәсен саклау.

№ т/б	Индикаторның исеме	Исәпләү формуласы
1.	Яр Чаллы шәһәрендә милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне гармонияле итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучыларның өлеше	$\frac{N}{D} * 100\%$ <p>N – Яр Чаллы шәһәрендә милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне гармонияле итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучыларның саны;</p> <p>D – Яр Чаллы шәһәрендә милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне гармонияле итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучыларның гомуми саны.</p>
2.	Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче халыкларның этномәдәни (бу – гражданнарның этник, этномәдәни яки дини принциплар буенча традицион эшләүче яки күптән түгел үзеннән-үзе оешкан берләшмәләр) үсешенә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар саны	Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче халыкларның этномәдәни үсешенә юнәлдерелгән чараларда катнашучыларның санын ел саен арттыру планлаштырылган.

6 бүлек. Нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, программа чаралары һәм чаралар буенча финанслау

№ т/б	Чараларның исеме	Башкару чылар	Тормыш ка ашыру сроклары	Максатчан индикаторлар һәм нәтижелелек күрсәткечләре, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы				Финанс лау чыганақ лары	Чыганақны күрсәтеп, финанслау күләме, мең сум			Көтелгән нәтижә
					2024 ел (бәя ләү)	2025 ел	2026 ел	2027 ел		2025 ел	2026 ел	2027 ел	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Максатларның исеме: Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегендә дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру, Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге территориясендә яшәүче халықлар вәкилләренең цивилизацияле үсеше, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм дуслыкны саклау, гомумроссия гражданлык тәңгәллеген (Россия милләтенең) ныгыту, мигрантларның социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе													
1.			2025- 2027 еллар	Яр Чаллы шәһәрендә милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр не гармонияле итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар өлеше, %	68,4	69,6	70	70,4					
2.			2025- 2027 еллар	Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче халықларның этномәдәни үсешенә	55 120	56 525	57 715	58 120					

				юнәлдерел гән чараларда катнашучы лар саны, кеше								
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

№ т/б	Чараларның исеме	Башкаручы лар	Тормыш ка ашыру срок лары	Максатчан индикаторлар һәм нәтижелелек күрсәткеч ләре, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы				Финанслау чыганақ лары	Чыганақны күрсәтеп, финанслау күләме, мең сум			Көтелгән нәтижә
					2024 ел (бәяләү)	2025 ел	2026 ел	2027 ел		2025 ел	2026 ел	2027 ел	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

Бурычның исеме: 1. Яр Чаллы шәһәрәндә дәүләт милли сәясәте өлкәсендә дәүләт һәм муниципаль органнарның гражданлык жәмгыяте институтлары белән үзара эшчәнлеген камилләштерү

1.	Чараларны оештыручылар ягыннан «Жыелышлар, митинглар, демонстрация ләр, урам йөрешләре һәм пикетлар уздыру турында» 2004 елның 19 июнендәге 54-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә гавами чаралар оештыру һәм	Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм жәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе	2025-2027 еллар	Үткәрелгән гавами чаралар буенча эзерләнгән хисаплар саны, берәмлек	45	46	47	48	-	-	-	-	Гомумроссия граждан (Россия милләтенен) тәңгәллеген ныгыту
----	---	--	-----------------	---	----	----	----	----	---	---	---	---	--

	үткөрү тәртибен саклауны тээмин итү												
2.	Милли һәм дини нигездә экстремизмны профилактикалау максатында милли диаспоралар, милли-мәдәни жәмгыятьләр лидерлары һәм вәкилләре белән регуляр очрашулар үткөрү	Башкарма комитетның мөгълүмати сәясәт һәм жәмәгәтьчелек белән элемтә идарәсе	2025-2027 еллар	Үткөрөлгән чаралар саны, берәмлек	4	4	4	4	-	-	-	-	Шәһәрдә яшәүче халыкларның милли-мәдәни үсеше
3.	Милли жәмгыятьләр рәисләренәң Татарстан халыклары Ассамблеясының Күчмә утырышларында катнашуы	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	4	4	4	4	-	-	-	-	Шәһәрдә яшәүче халыкларның милли-мәдәни үсеше, милли һәм дини нигездә экстремизмны профилактикалау
Бурычның исеме: 2. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеге ныгытуга, этникара һәм конфессияара татулыкны һәм бердәмлекне саклауга булышлык итү, мигрантларның социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе өчен шартлар тудыру.													
4.	Яр Чаллы шәһәренәң рәсми сайтында, «Интернет» чөлтәрендә этникара һәм динара мөнәсәбәтләр не ныгытуга, дини һәм	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге нең рәсми сайтында чыккан	11	12	13	14	-	-	-	-	Шәһәрдә милләтара һәм конфессияара бердәмлеккә булышлык итү өчен уңай атмосфера

	этник түзөп тора алмаучанлык һәм дискриминациягә каршы торуга булышлык итә торган мэгълүматлар урнаштыру, шулай ук шәһәрдә үткәрелә торган этникара һәм динара мөнәсәбәтләрне ныгытуга булышлык итә торган чараларны яктыртып бару			мәкаләләр саны, берәмлек									булдыру
5.	Дини оешмаларга конфессияара үзара аңлашуга һәм татулыкка булышлык иткән мәдәни-агарту һәм хәйрия программаларын тормышка ашыруда ярдәм күрсәтү (Раштуа, Пасха, Чукындыру хөрмәтенә тәре йөреше, Ураза бәйрәме, Корбан бәйрәме, Хәтер көннәре)	Башкарма комитетның мэгълүмати сәясәт һәм жәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	Фактта	Фактта	Фактта	Фактта	-	-	-	-	Шәһәрдә милләтара һәм конфессияара бердәмлеккә булышлык итү өчен уңай атмосфера булдыру
6.	Казан епархиясе рус православие чиркәвенң Кама аръягы благочиниесы	Башкарма комитетның мэгълүмати сәясәт һәм	2025-2027 еллар	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	8	8	8	8	-	-	-	-	Шәһәрдә милләтара һәм конфессияара бердәмлеккә

	Һәм ТР мөселман нарының Диния нэзарәте мөхтәси бәтенең берлектә эшләве өчен шартлар тудыру: социаль, хәйрия чаралары, үзара визитлар, түгәрәк өстәлләр һ.б.	жәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе											булышлык итү өчен уңай атмосфера булдыру
7.	«Ак мәчет» мәчетендә яшә Корьән укучыларның ел саен үткәрелә торган республикаара конкурсын уздыруда ярдәм күрсәтү	Башкарма комитетның мөғълүмати сәясәт һәм жәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	171	172	173	174	-	-	-	-	Шәһәрдә милләтара һәм конфессияара бердәмлеккә булышлык итү өчен уңай атмосфера булдыру
8.	Милли жәмгыятьләр рәисләренең квартал саен Федераль Миграция хезмәте идарәсе вәкилләре белән очрашуы	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	4	4	4	4	-	-	-	-	Шәһәр территориясендә яшәүче халыкларның милли-мәдәни үсеше, милли һәм дини нигездә экстремизмны профилактикалау
Бурычның исеме: 3. Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру													
9.	«Илһамлы каләм» республика конкурсының муниципаль туры оештыру	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	1 030	1 035	1 040	1 045	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеген бюджеты	25,0	25,0	25,0	Балаларны һәм яшүсмерләрне мәдәни-тарихи социальләштерү

10.	Идел бие халыкларының «Мәдәниятләр диалогы» фестивален оештыру һәм үткәру	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	65	70	75	80	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	30,0	30,0	30,0	Балаларны һәм яшүсмерләрне мәдәни-тарихи социальләштерү
11.	«Татар малае» муниципаль конкурсын оештыру һәм үткәру (1-4 сыйныфлар)	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	130	135	140	145	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	50,0	50,0	50,0	Балаларны һәм яшүсмерләрне мәдәни-тарихи социальләштерү
12.	«Татар малае» муниципаль конкурсын оештыру һәм үткәру (5-8 сыйныфлар)	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	130	135	140	145	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	50,0	50,0	50,0	Балаларны һәм яшүсмерләрне мәдәни-тарихи социальләштерү
13.	«Татар малае», «Татар кызы» муниципаль конкурсын оештыру һәм үткәру (мәктәпкәчә яшьтәгеләр)	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	230	235	240	245	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	70,0	70,0	70,0	Балаларны һәм яшүсмерләрне мәдәни-тарихи социальләштерү
14.	«Мин татарча сөйләшәм» республика конкурсының муниципаль туры оештыру	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	130	135	140	145	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	25,0	25,0	25,0	Балаларны һәм яшүсмерләрне мәдәни-тарихи социальләштерү
15.	«Татар кызы» муниципаль конкурсын оештыру һәм үткәру	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	73	75	80	83	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге	50,0	50,0	50,0	Мәктәп яшендәге балаларны мәдәни-тарихи социальләштерү

									бюджеты				
16.	Туган тел көнен үткөрү	Башкарма комитетның мэгариф идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	70	73	77	80	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	30,0	30,0	30,0	Балаларны һәм яшүсмерләргә мәдәни-тарихи социальләштерү
17.	«Бердәмлек» шәһәр программасын оештыру һәм үткөрү	Башкарма комитетның мэгариф идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	1 030	1 035	1 040	1 045	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	25,0	25,0	25,0	Балаларны һәм яшүсмерләргә мәдәни-тарихи социальләштерү
18.	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренән балалар коллективлары арасында «XXI гасыр йолдызчылары» муниципаль конкурсын оештыру һәм үткөрү	Башкарма комитетның мэгариф идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	330	335	340	345	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	50,0	50,0	50,0	Мәктәпкәчә яшьтәгә балаларны мәдәни-тарихи социальләштерү
19.	Гаилә, мәхәббәт һәм тугрылык сакчылары изге Петр һәм Феврония Муромскийлар истәлегә көненә чаралар оештыру һәм үткөрү	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	330	335	340	345	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	30,0	30,0	30,0	Халыкны мәдәни-тарихи социальләштерү
20.	Милли жәмгыятьләр спартакиада сын оештыру һәм үткөрү	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачы	230	235	240	245	Яр Чаллы шәһәре муниципаль	15,0	15,0	15,0	Бердәм мәдәни кинлек формалаштыру, шәһәрдә

				лар саны, кеше					берәмлеге бюджеты				яшәүче халыклар вәкилләренең милли спорт төрләрен, традицион уеннарны популярлаш тыру
21.	«Ариран» корей жәмгыяте белән берлектә Көнчыгыш Яңа елын оештыру һәм үткәрү	Мәдәният идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар һәм тамашачы лар саны, кеше	180	190	200	210	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	5,0	5,0	5,0	Корей халыкларының мәдәни төрлелеген һәм традицияләрен саклау
22.	Тажик, лезгин, азербайжан, үзбәк, казах, башкорт жәмгыятьләрендә «Нәүрүз» милли бәйрәмен оештыру һәм үткәрү	Мәдәният идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар һәм тамашачы лар саны, кеше	235	240	245	250	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	10,0	10,0	10,0	Халыкларны мәдәни-тарихи социальләштерү
23.	Яр Чаллы шәһәрендә «Нәүрүз» милли бәйрәмен оештыру һәм үткәрү	Мәдәният идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар һәм тамашачы лар саны, кеше	585	590	595	600	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	50,0	50,0	50,0	Халыкларны мәдәни-тарихи социальләштерү
24.	«Немец мәдәнияте көнә» чарасын оештыру һәм үткәрү	Мәдәният идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар һәм тамашачы лар саны, кеше	150	160	170	180	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	5,0	5,0	5,0	Немец халкы мәдәнияте төрлелеген һәм традицияләрен саклау
25.	«Уяв» чуаш милли-	Мәдәният	2025-	Катнашучы	225	230	235	240	Яр Чаллы	30,0	30,0	30,0	Халыкны мәдәни-

	йола бэйрэмен оештыру һәм үткәрү	идарәсе	2027 еллар	лар һәм тамашачылар саны, кеше					шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты				тарихи социальләштерү
26.	«Иван Купала» славян халык-йола бэйрэмен оештыру һәм үткәрү	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	1 035	1 035	1 040	1 045	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	75,0	75,0	75,0	Халыкны мәдәни-тарихи социальләштерү
27.	«Питрау» шәһәр халык-йола бэйрэмен оештыру һәм үткәрү	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	665	670	675	680	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	75,0	75,0	75,0	Халыкны мәдәни-тарихи социальләштерү
28.	«Нардуган» традицион керәшен йола бэйрэмен оештыру һәм үткәрү	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	300	300	300	300	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	50,0	50,0	50,0	Халыкны мәдәни-тарихи социальләштерү
29.	Мәктәпкәчә белем бирү учреждение ләрендә тәрбияләнүчеләр өчен «Салават күпере төсләре» күңел ачу-таныш-белү программасы	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Концертлар саны, берәмлек	16	17	18	19	-	-	-	-	Балаларны мәдәни-тарихи социальләштерү
30.	Милли жәмгыятьләр яшьләре өчен «Мәхәббәт хакына» конкурс-күңел ачу программасы	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	283	283	283	283	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	15,0	15,0	15,0	Яшьләрне мәдәни-тарихи социальләштерү

31.	Кече яшьтәге мәктәп балалары өчен «Милли курчак» шәһәр конкурсы	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Конкурста катнашучылар саны, кеше	14	14	14	14	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	25,0	25,0	25,0	Балаларны мәдәни-тарихи социальләштерү
32.	Милли жәмгыятьләрнең «Дус-туганлык – иң зур байлык» фестивале	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	1 010	1 010	1 010	1 010	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	130,0	130,0	130,0	Шәһәрдә һәм республикада яшәүче халыкларның мәдәни күптөрлелеген саклау һәм аңа карата позитив кыйммәتلәр, хөрмәт формалаштыру
33.	Туган тел фестивале	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	355	355	355	355	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	5,0	5,0	5,0	Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче халыклар телләренә телләр күптөрлелеген саклау һәм үстерү
34.	Гомуми белем бирү оешмаларының укучылары өчен милли жәмгыятьләрнең бүлмәләре буенча экскурсияләр	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Экскурсияләр саны, берәмлек	30	30	30	30	-	-	-	-	Балаларны һәм яшүсмерләргә мәдәни-тарихи социальләштерү
35.	Башкорт жәмгыяте белән берлектә «Карга боткасы» милли	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачы	1000	1050	1100	1150	Яр Чаллы шәһәре муниципаль	5,0	5,0	5,0	Яр Чаллы шәһәрендә яшәүче халыклар

	бэйрәмен оештыру һәм үткәрү			лар саны, кеше					берәмлеге бюджеты				мәдәниятенә милли күптөрлелеген саклау һәм үстерү
36.	«Герендез» эрмән милли бэйрәмен оештыру һәм үткәрү	Мәдәния идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар һәм тамашачы лар саны, кеше	200	210	215	220	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	5,0	5,0	5,0	Яр Чаллы шәһәрәндә яшәүче халыклар мәдәниятенә милли күптөрлелеген саклау һәм үстерү
37.	Фин-угыр халыкларының «Без бер агач тармаклары» халык ижаты фестивален оештыру һәм үткәрү	Мәдәния идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар һәм тамашачы лар саны, кеше	1000	1000	1000	1000	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	100,0	100,0	100, 0	Халыкны мәдәни- тарихи социальләштерү
38.	«Шорыкйол пайрем» мари милли бэйрәмен оештыру һәм үткәрү	Мәдәния идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар һәм тамашачы лар саны, кеше	230	230	230	230	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	5,0	5,0	5,0	Халыкны мәдәни- тарихи социальләштерү
39.	«Каз өмәсе» халык- йола бэйрәме	Мәдәния идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар һәм тамашачы лар саны, кеше	602	602	602	602	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	75,0	75,0	75,0	Халыкны мәдәни- тарихи социальләштерү
40.	«Май чабу» шәһәр бэйрәмен оештыру һәм үткәрү	Мәдәния идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар һәм тамашачы лар саны,	8 350	8 355	8 360	8 365	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге	75,0	75,0	75,0	Халыкны мәдәни- тарихи социальләштерү

				кеше					бюджеты				
41.	«Милли бэйрэмнәр» милли бэйрэмнәр буенча фольклор кич утырулар» шәһәр проекты	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	160	170	175	180	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	30,0	30,0	30,0	Балаларны һәм яшьләрне мәдәни-тарихи социальләштерү
42.	«Сабан туе» милли бэйрәмен оештыру һәм үткәрү	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	17 500	18 000	18 500	19 000	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	332,8	332,8	332,8	Яр Чаллы шәһәрәндә яшәүче халыкларның милли күптөрлелеген саклау һәм үстерү
43.	Татарстан Республикасы көненә һәм Яр Чаллы шәһәре көненә багышланган шәһәр бэйрәмен оештыру һәм үткәрү	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	14 800	15 000	15 500	15 800	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	150,0	150,0	150,0	Халыкны мәдәни-тарихи социальләштерү
44.	«Идел буе этносы һәм мәдәнияте» мәдәни-белем бирү проекты	Мәдәният идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар һәм тамашачылар саны, кеше	125	130	135	140	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	72,0	72,0	72,0	Яр Чаллы шәһәрәндә яшәүче халыкларның милли күптөрлелеген саклау һәм үстерү
45.	«Мин – патриот» интеллектуаль уен	Башкарма комитетның	2025-2027	Катнашучылар саны,	115	120	125	130	Яр Чаллы шәһәре	12,0	12,0	12,0	Яшьләрне мәдәни-тарихи

		яшьләр белән эшләү идарәсе	еллар	кеше					муниципаль берәмлеге бюджеты				социальләштерү
46.	«Тәм-том» кулинария зонасы» милли ризыклар фестивале	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	100	110	120	130	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	35,0	35,0	35,0	Яшьләр арасында милли ашларга һәм мәдәнияткә кызыксынуны үстерү
47.	«Татар квест» проекты	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	150	155	160	165	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	15,0	15,0	15,0	Яшьләр арасында шәһәребез һәм Республика мәдәниятен һәм тарихын өйрәнүгә кызыксынуны үстерү
48.	«Серле сандык» шәһәр милли ижат проектын оештыру һәм үткөрү	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	110	115	120	125	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	30,0	30,0	30,0	Проектта катнашучыларның толерант аңын формалаштыру һәм Яр Чаллы шәһәрәндә яшәүче һәм регион халыкларының милләтара мөнәсәбәтләрен ныгыту өчен шартлар тудыру
49.	«Халкым чишмәсе» региональ яшьләр татар милли ижат	Башкарма комитетның яшьләр белән	2025-2027 еллар	Катнашучылар саны, кеше	195	200	205	210	Яр Чаллы шәһәре муниципаль	50,0	50,0	50,0	Яшьләрне мәдәни-тарихи социальләштерү

	фестивален оештыру һәм үткәрү	эшләү идарәсе							берәмлеге бюджеты				
50.	«Татар егете» региональ проекты оештыру һәм үткәрү	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар саны, кеше	105	110	115	120	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	50,0	50,0	50,0	Яшьләр арасында үз халкының мәдәниятен һәм тарихын өйрәнүгә кызыксынуны үстерү, гражданның рухи шәхесен һәм үз иленең патриотын тәрбияләү
51.	Татар яшьләре форумы	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	2025- 2027 еллар	Катнашучы лар саны, кеше	85	90	95	100	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты	50,0	50,0	50,0	Яшьләргә мәдәни-тарихи социальләштерү
Бурычның исеме: 4. Яр Чаллы шәһәрендә дүләт милли сәясәтен тормышка ашыруның фәнни-белем бирү һәм мәгълүмати тәэмин ителеше													
52.	Дини оешмалар һәм культ корылмалары турында мәгълүматлар банкын квартал саен формалаштыру һәм актуальләштерү	Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм жәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе	2025- 2027 еллар	Мәгълүмат лар базасын яңартулар саны, берәмлек	4	4	4	4	-	-	-	-	Шәһәрдә милләтара һәм конфессияара бердәмлеккә булышлык итү өчен уңай атмосфера булдыру
53.	Туган телдә (татар, рус) иң яхшы дәрәс, чаралар буенча жыентык бастырып	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	2025- 2027 еллар	Данәләр саны	100	100	100	100	Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге	50,0	50,0	50,0	Балаларны һәм яшүсмерләргә мәдәни-тарихи социальләштерү

	чыгару								бюджеты				
54.	«Интернет» челтәрендә Яр Чаллы шәһәренең рәсми сайтында һәм шәһәрнең массакүләм мәгълүмат чараларында чараларны анонслау, пост-релизлар бастырып чыгару	Мәдәният идарәсе	2025- 2027 еллар	Бастырып чыгарылган мәкаләләр, анонслар, телетапшы рулар, интервью һәм чыгышлар саны	18	19	20	21	-	-	-	-	Толерантлык идеяләрен пропагандалау һәм тарату, милләтара һәм конфессияара бердәмлекне саклау өчен бердәм мәгълүмати киңлек формалаштыру

Башкарма комитет Аппараты Җитәкчесе
урынбасары, эш кәгазьләрен алып бару идарәсе
башлыгы вазыйфаларын башкаручы

Г.А. Шәфыйкова